

NOTA DE PREMSA

Informe FOESSA a Balears: Càritas adverteix que 243.000 persones de les Illes Balears estan en una situació d'exclusió social, un 21'5% de la població total

- **Balears és la tercera CCAA amb més exclusió de tot el territori espanyol per darrera de Canàries i Extremadura**
- **La vivenda és el factor clau en la desigualtat, més d'un 27% de la població es veu afectada per l'accés a un Habitatge Digne**
- **La temporalitat a l'àmbit laboral genera treballadors pobres i exclosos. Un 19'6% dels treballadors estan en situació d'exclusió, un 8'6 % en pobresa severa**
- **La conflictivitat social ha augmentat del 5,1 al 13,6 % en els darrers cinc anys**

La sortida de la crisi econòmica i laboral no ha ajudat a millorar la vida de molts ciutadans de les Illes Balears, així es desprèn del VIII Informe FOESSA Balears 2018 que Càritas Regional ha presentat aquest matí a Palma. El secretari tècnic de la Fundació FOESSA, Raúl Flores, ha apuntat que l'exclusió social a les Illes s'ha enquistat donant pas a la denominada **Societat Estancada**.

L'informe FOESSA a Balears assenyalava que **1 de cada 5 persones pateix l'exclusió social** a la nostra comunitat, un percentatge que en xifres se comptabilitza en **243 mil persones en situació d'exclusió**, i dins aquest grup se situa un grup especialment vulnerable, **la població en situació d'exclusió social severa que se situa en 98 mil persones**. Són persones i llars damunt les quals recau la desigualtat i precarietat en les seves diferents formes: vivenda insegura i inadequada, atur persistent, precarietat laboral extrema i la seva invisibilitat pels partits polítics. I dins aquest bloc, hi trobam **38 mil persones** a les quals l'informe anomena com la **societat expulsada**, que únicament es preocupen de poder sobreviure dia a dia.

L'informe també dona una bona notícia: la recuperació econòmica i de l'ocupació ha permès que 34.000 persones a Balears hagin abandonat el llindar màxim de l'exclusió. La **societat integrada** (aquella que no té dificultats per tenir una vida digna) ha millorat passant a representar un **43% de la població**, però dins d'aquesta franja s'està produint una esgairada per la seva base: un grup de 211 mil persones que malgrat estan a l'espai de la integració, es troben en una situació d'inseguretat, essent els primers en incorporar-se a l'espai d'exclusió si es produeix una desacceleració econòmica.

Tot i així, la nostra comunitat autònoma és on més ha crescut la desigualtat entre pobres i rics. Balears està entre les comunitats espanyoles i europees on hi ha major desigualtat en termes de renda, i es que la renda mitjana a Balears s'ha incrementat un 11% en els darrers 10 anys, però aquesta pujada només ha estat del 0'6% entre la població amb menys ingressos, essent aquest un dels resultats d'una sortida de la crisi basada en el creixement de l'ocupació de baixa qualitat.

El 21,5% de la població balear viu situacions d'exclusió, dels quals el 8,7% pateix pobresa severa i el 12,8% pobresa moderada. En el còmput nacional, Balears és la tercera CCAA amb més exclusió, després de Canàries (29,1) i Extremadura (23,2). Tot i així, l'índex d'exclusió severa a Balears és superior a la d'Extremadura.

Segons l'informe, hi ha quatre factors fonamentals que marquen el risc social a les Illes com són la vivenda, el treball, el conflicte social i la salut .

La vivenda, motor elemental de la desigualtat

La vivenda és un factor clau de la desigualtat i les dinàmiques d'exclusió social a les Illes , tal i com ha apuntat **Raúl Flores** a la presentació de l'informe. Un total de 85.000 persones viuen amb la incertesa de quedar-se sense llar, 120.000 persones viuen a habitatges inadequats, i una dada més en aquest apartat és que un 14% de la població balear estan al llindar de la pobresa severa després de descomptar despeses o deutes relacionades amb el pagament de la vivenda i els sumministres. L'accés a una vivenda digna s'ha convertit en un dret inaccessible per a moltes famílies, que sofreixen la inseguretat i inadequació de la seva llar, i una influència notable sobre els seus recursos econòmics, el seu estat de salut i damunt els projectes vitals dels més joves.

El treball, com a factor d'integració

A l'àmbit laboral, la temporalitat dels contractes de feina a la nostra comunitat és un factor clau de la situació social, i és que els contractes de curta durada estan generant treballadors pobres i exclosos. La taxa de treballadors en pobresa severa s'eleva fins al 8,6 % i el 19,6% dels treballadors estan en situació d'exclusió, per la qual cosa tenir un treball no garanteix sortir de la pobresa i l'exclusió. Una dada també significativa que apareix a l'estudi és que l'atur de llarga durada al 2018 arriba als 24 % triplicant la xifra registrada al 2007.

El conflicte social, tercer factor de risc

Les situacions de conflictes socials (*conductes anèmiques, addiccions, maltractaments, relacions veïnals i familiars deteriorades*) afecten el 13,7% de la població balear, el 32,1% de la població en situació d'exclusió -el que suposa una afectació doble- i el 34,7% de la població en situació d'exclusió severa. En termes d'evolució, si es té en compte el conjunt de la població, la proporció de la població afectada per situacions de conflictes socials ha augmentat considerablement entre 2013 i 2018, passant del 5,1% al 13,7%. **Raúl Flores** ha apuntat que els dos indicadors que registren un increment major en els darrers 5 anys, en aquest apartat, i que a la vegada són més elevats respecte a realitat del conjunt d'Espanya són: les relacions conflictives dins la mateixa llar (4.000 llars) i les addiccions (48.000 llars).

Un altre indicador de l'apartat del conflicte social és que el 27'9% de la població assenyala haver percebut algun tipus de discriminació , el doble que a Espanya , sigui per raons de sexe (20%) o per raons d'ètnia (11%).

L'accés als serveis de salut, factor de desigualtat

L'accés als recursos sanitaris bàsics que no cobreix la sanitat pública, segons ha apuntat Raül Flores, és també una altre indicador d'exclusió dins la societat balear, especialment dins les persones que tenen una discapacitat, on l'exclusió social es duplica.

La manca de recursos econòmics ha suposat que un 10% de la població balear hagi deixat de comprar medicines o hagi aturat un tractament per aquesta manca d'ingressos, una realitat que també repercuteix a l'hora d'accedir a un tractament bucodental, on 1 de cada 4 persones no va al dentista. L'Informe FOESSA també destaca que 4.000 persones en situació de dependència i que necessiten ajuda d'una altra persona no la reben per manca de recursos econòmics.

Perfils Sociodemogràfics de l'exclusió a Balears

Les llars que registren taxes d'exclusió més elevades són aquelles que la persona sustentadora principal té menys de 30 anys (32%), sense estudis complets (29%), desocupada (80%) i el seu origen és d'algun país extracomunitari (47%), amb una llar amb menors (27%) especialment monoparental (37%) i de famílies nombroses.

D'aquestes dades, **Raül Flores** ha apuntat que se consolida la major exposició a l'exclusió de famílies amb infants, i ha recalcat que "la pobresa s'hereta, és una marca de transmissió intergeneracional, i si a la infantesa has tingut una situació de dificultat econòmica la situació de risc d'exclusió se duplica a l'edat adulta".

A més a més, la probabilitat d'estar a l'espai de l'exclusió és major per les persones de nacionalitat estrangera. Només el 21% de l'exclusió social a Balears és de fora de la UE. Moltes persones estan instal·lades a la por davant una societat del descens i la pèrdua d'estatus. "És important i urgent establir una conversa cívica amb els que senten por cap a la immigració, comprendre les seves raons, però explicar-lis els significat de l'hospitalitat", ha remarcat el secretari tècnic de FOESSA.

Despesa en Protecció Social

Les Illes Balears també es caracteritzen per una despesa en protecció social inferior a la mitjana espanyola. La despesa mitjana anual a les Illes Balears pel conjunt de les administracions públiques en l'àmbit de la protecció social ascendeix a 2.840 euros per habitant, dels quals el 78,8% van ser finançats per la Seguretat Social, el 11,1% per l'administració central, el 7,2% per les corporacions locals i el 2,8% per l'administració autonòmica. **La despesa pública en prestacions socials és a les Illes Balears una mica més baix que el que es realitza en el conjunt d'Espanya, on la despesa mitjana en protecció social va ascendir en el període analitzat a 3.215 euros.** Si bé la despesa de l'administració central -316 euros davant 288 en el conjunt d'Espanya- i, especialment, la despesa local són més elevats, la despesa de la Seguretat Social i, en major mesura, la despesa autonòmica, són molt més reduïdes.

Participació Social i Polítiques públiques

A l'informe FOESSA constata una **pèrdua de la qualitat de la nostra democràcia**. A Balears només un 21 % mostra un interès en la participació política, un percentatge que baixa al 6'2% si són persones en situació d'exclusió social.

La majoria de la població continua apostant per l'Estat del Benestar com a mecanisme de protecció social i 3 de 4 persones de les Illes optaria per tenir més prestacions i serveis pagant més impostos, una dada que està per davall del conjunt d'Espanya.

Propostes de Futur

El secretari Tècnic de la Fundació FOESSA, Raúl Flores, ha plantejat mecanismes d'inclusió de la ciutadania per invertir aquesta situació de societat desvinculada. Ha parlat de:

- La necessitat de crear un **nou escenari amb responsabilitats compartides** . Un sector públic amb administració pública, entitats no lucratives i empreses socials, amb les iniciatives ciutadanes.
- Repensar el model de prestacions i **rendes condicionades** o mecanismes de **rendes garantides**.
- Construir un **teixit social que pensi en comú**.

Per finalitzar Raúl Flores ha recalcat que la reflexió que surt després dels resultats de l'informe FOESSA a Balears és que estam en una “ **societat desvinculada, on cada vegada és més difícil fer-se càrrec de les persones que queden darrera, i per això és necessari revincular-nos i la construcció de comunitat tindrà una paper essencial.** ”

Contacte Premsa:

CD Menorca : Raquel Hernández- 971361001- 608 861 838- sensibilització@caritasmenorca.org

Enllaç a l'informe

<https://www.caritasmenorca.org/wp-content/uploads/2019/10/Foessa-Balears-2019.pdf>

www.foessa.es

[www.twitter.com/ FOESSA](https://www.twitter.com/FOESSA)

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=3DOuTRPgQil&t=1s>